

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ

ΑΠΟΒΡΑΣΙΣ. Τὴν ὥρα π' ἀρχίζουνε ν' ἀνάφτουν τὰ φώσια, ἡ κόρη πηγαίνει στὴ βρούση κουκουλιασμένη. Γεμίζει τὸ λαγῆνι τῆς, τὸ σκεπάζει καλὰ νὰ μὴ τὸ ἰδῆ τ' ἄστρο. Φροντίζει μῆτε νὰ τῆς μιλῆσουν μῆτε νὰ μιλήσῃ κανενός. Ἔτσι μυστηριώδικα φέρνει σπίτι τὰ μίλητο νερό.

Μέσα στὴ γωνιά τοῦ σπιτιοῦ, παράμερα λίγο γιὰ νὰ μὴ καῖ, ἡ νοικοκυρὰ ἔχει στημένο τὸν πιὸ μεγάλο δαυλὸ τῆς ξυλαποθήκης. Ἔτσι θρονιαίζετ' ὁ νοικοκύρης. Τὸ δαυλὸ θὰ τὸν κάψουν αὔριο, τὴ πρωτοχρονιά.

Ὁ μεγαλύτερος ἀδερφὸς τράβηξε γιὰ τὸ λιόκλαδο στὰ χωράφια. Σὲ λιγάκι ἔρχεται φορτωμένος μ' ἓνα κλαδί ἐλιάς. Ὁ πατέρας κ' ἡ μητέρα, τὰ παιδιὰ ὅλα, τὸν τριγυρίζουν καθένας τους κόφτει ἓνα κλωνί. Συμμαζεύονται στὴ φωτιά, π' ἀψηλώνει περήφανη, κ' ἡ δοκιμὴ ἀρχίζει. Καθένας τους μαδαίει τὰ φύλλα ἀπὸ τὸ κλωνί του κ' ἓνα ἓνα τὰ ρίχνει στὴ φωτιά. Προσέχει τὶ θ' ἀπογίνη. Τὸ φύλλο, χλωρὸ καθὼς εἶνε, τρίζει καὶ πετᾷ ὄξω ἀπ' τὴ φωτιά· κι αὐτὸς ποὺ τῶρριξε τρίβει τὰ χέρια του ἀπ' τὴ χαρὰ καλὸ σημάδι. Καμμιά φορὰ δὲ προφταίνει νὰ ξεπετάξῃ καὶ καίγεται· καὶ τότε πέφτουν ὅλοι σὲ μιὰ μελαγχολία· καὶ τότε ἀκούγετ' ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα :

— Καλὲ δὲ βαριέστε, πιστεύετε τέτοια παλιομαντέματα;

Μὲ τὴ χαρὰ ποὺ πλημμυρεῖ μέσα τους πλαγιαίζουν τὰ παιδιὰ, γιὰ νὰ ξυπνήσουνε πρωῖ-πρωῖ νὰ τύχουν στὸ ποδαρικό. Ἡ νοικοκυρὰ μὲ τὴ μεγαλύτερη κόρη, πρὶν πλαγιάσῃ, στρώνει τὸ τραπέζι τοῦ Ἁγ. Βασίλη· ἀπάνω βάνει τὰ πιὸ διαλεχτά, τὰ πιὸ παινεμένα φαγητά, ποὺ σπάνια τὰ βλέπει τὸ σπίτι. Οἱ πόρτες ὅλες θὰ μείνουν ἀνοιχτὲς τρίστυλα ὅλη νύχτα καὶ τὸ σπίτι φωτόλουστο. Σὰν κοιμηθοῦν ὅλοι, ὁ Γέρο Ἁγ. Βασίλης μὲ τὸ χοντρὸ ραβδί στὸ χέρι, μὲ τὸ βαρὺ σάκκο στὸν ὤμο, στὴ γύρα ποὺ κάνει τοῦ κόσμου ὅλου

τὰ σπίτια, θὰ ἔμπη καὶ στὸ δικό των γιὰ νὰ τιμήσῃ τὸ τραπέζι των.*

ΑΝΗΜΕΡΑ. Αὐγὴ ἀκόμα, κι' ὄλοι, μικροὶ μεγάλοι, στὸ πόδι περιμένουν κάποιον δικό των ἀνόρφανο νάρθη νὰ τοὺς κἀνῃ τὸ ποδαρικό. Κάποιος μικρὸς, στενὸς συγγενής, ἔρχεται. Στῶνα του χέρι βαστάει τὴ μαλλιαρὴ, τὴ πέτρα μὲ τὸ πρασινωπὸ μαλακὸ χνοῦδι, ἐπίτηδες φερμένη ἀπ' τὸ βουνό· στὸ ἄλλο ἓνα κλαδι ἑλιάς. Τὸν ὀδηγοῦν στὴ σάλα τοῦ σπιτιοῦ. Ἐκεῖνος ρίχνει τὴ πέτρα στὸ πάτωμα λέγοντας:

Νᾶνε γεροὶ
οἱ νοικοκυροὶ.

Ἡ νοικοκυρὰ τρέχει νὰ ξεκρεμάσῃ τὸ ρόδι. Τοῦτο εἶνε κοιμμένο ἀπὸ τὴ παραμονὴ τοῦ Σταυροῦ καὶ κρεμασμένο πάνω ἀπὸ τὴ πόρτα τῆς σάλας. Τὸ δίνει στὸ μικρὸ καλοπόδαρο· αὐτὸς τὸ χτυπάει κάτω μ' ὀρμὴ· τὸ ρόδι σκορπίζεται σ' ἀμέτρητες ρῶγες κι' ὁ μικρὸς ἐπιλέγει:

— Ὅπως ἔχει τὸ ρόδι ἔτσι νᾶχῃ πάντα τὸ σπίτι.

Σφίγγουν τότε οἱ μεγάλοι τὰ χέρια, ἐνῶ τὰ παιδιὰ κάνουν μετάνοια καὶ φιλοῦν τὰ χέρια τῶν γονιῶν των. Λέγουν τὴ Καλημέρα τᾶγιου Βασιλειοῦ κι' ὁ μικρὸς καλοπόδαρος, ἀφοῦ πῆ τὸ

Καλωσύνη καλωσύνη
γεια, χαρὰ καὶ γεια, Βασίλη
ὄσο βαρῶ γῶ
μάλαμα κι' ἀσημι.

φεύγει, γεμᾶτος εὐκῆς καὶ δῶρα.

ΑΠΟ ΤΑ ΛΑ'Ι'ΚΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΑΠΟΣΠΕΡΗ

---

* Ἐνας Τοῦρκος, ἀγαπᾷ νὰ διηγᾶται ὁ κόσμος, θέλησε μιὰ φορὰ νὰ μιμηθῇ τοὺς χριστιανούς. Ἐκανε ἓνα πιλάφι μυρωδάτο, ψηλὸ σὰν μιναρές, κατὰμαυρο ἀπὸ τὸ πολὺ πιπέρι, ἄνοιξε τὶς πόρτες καὶ περιμένε τὸν Ἅγιον ἄγρυστος μὲ μεγάλῃ περιέργεια. Ἐνα πελώριο σκυλί μαῦρο σὰν τὸν Ἄδη πῆρε μυρωδιὰ καὶ χύθηκε μ' ἀτέλειωτη ὄρεξι στὸ πιλάφι. Ἄνοιγ' ὁ Τοῦρκος τὰ μάτια του καὶ τὸ στόμα μὲ θαυμασμό, σήκωνε πρὸς τὰ ἐπάνω τὰ χέρια του κ' ἔλεγε:

— Βαί, βαί! μεγάλο σκυλί τὸ Ἄη-Βασίλη.